

НОВ МЕТОДИЧЕСКИ ТРУД, ПОСВЕТЕН НА ФУНКЦИОНАЛНАТА ГРАМОТНОСТ НА УЧЕНИЦИТЕ

Миланова, Е. (2019). *Развиване на функционалната грамотност на учениците чрез обучението по български език*. София: СИЕЛА, 228 с.

Ангел Петров

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Изследването „Развиване на функционалната грамотност на учениците чрез обучението по български език“ е плод на продължителни задълбочени и последователни научни занимания на Евелина Миланова. На финала на неколкогодишните усилия на авторката е публикуван тематично и функционално завършен текст, който се отличава с креативни идеи за българското образование и притежава безспорни теоретични и практикоприложни приноси за методиката на обучението по български език.

Евелина Миланова демонстрира широка осведоменост, когато представя основните моменти от историята на изследваната проблематика. Тя проучва генезиса на отделните понятия (*функционална грамотност, грамотност по четене, функционална компетентност, комуникативна компетентност* и др.) и търси както взаимовръзките, така и опозициите между тях. Направените разсъждения в очертаната посока са надеждна методологична основа, върху която авторката изгражда модел от практически дейности за повишаване на функционалната грамотност на учениците чрез занятия по български език в средното българско училище. Изследователката убедително обосновава взаимовръзката между важни концептивни елементи от парадигмата на обучението по развиване на комуникативната компетентност на учениците, за да установи мястото на *функционалната грамотност* сред системата от понятия като *функционална компетентност, грамотност по четене, умения за четене с разбиране* и др.

Евелина Миланова

РАЗВИВАНЕ
НА ФУНКЦИОНАЛНАТА ГРАМОТНОСТ
НА УЧЕНИЦИТЕ
ЧРЕЗ ОБУЧЕНИЕТО ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

СИЕЛА

Подходът ѝ е аналитичен и едновременно с това критически – в съществуващи схващания по проблема тя търси рационалното „зърно“, което ѝ помага да изгради свои научни тези, да обоснове собствени становища във връзка с изследваната проблематика. Там, където е необходимо, Евелина Миланова проявява научна твърдост, за да открие личното си мнение по повдигнатите въпроси.

Съвременен и силно убедителен „звучат“ идеите на авторката за същността и функциите на понятията *грамотност по четене* и *функционална грамотност*. Според нея акцентът в днешния образователен контекст пада не върху „запаметяването и възпроизвеждането на информация, поднесена в готов вид“. А „фокусът на обучението се пренасочва върху способностите на индивида да открива, да разбира, да оценява, да осмисля и да използва информация от писмени източници (разнообразни в структурно, съдържателно и функционално отношение), като подчинява процесите на четене на определени цели – умения, които са от особена важност за резултатното участие на учениците в обществото на знанието, за пълноценното им реализиране във времето, в което живеем, в т.нар. „информационна ера“ (с. 164). *Функционалната грамотност*, от друга страна, е „условие подрастващите да се справят успешно с предизвикателствата, пред които се изправят както в учебна среда, така и в реалния живот“ (с. 165). Особено продуктивни за теорията и практиката на обучението по български език са идеите на Евелина Миланова за практически дейности в реални учебни условия, чиято цел е развиване на функционалната грамотност на учениците чрез езиковото обучение в прогимназиалния и в двата гимназиални етапа. Плод на едногодишна преподавателска работа е последната част на изследването, илюстрирано с изключително богат материал от опитна постановка. Методичката убедително доказва, че научно обоснованата теоретична основа на дейностите по развиване на функционалната грамотност на учениците е надеждно средство за успешен педагогически дискурс.

Книгата на Евелина Миланова „Развиване на функционалната грамотност на учениците чрез обучението по български език“ ще бъде полезна за университетски преподаватели и студенти по българска филология, за учители и специализанти по български език и литература, както и за всички, които се интересуват от проблемите на съвременното образование по хуманитарни дисциплини.

A NEW METHODOICAL WORK DEDICATED TO FUNCTIONAL LITERACY OF SCHOOL STUDENTS

Milanova, E. (2019). *Razvivane na funktsionalnata gramotnost na uchenitsite chrez obuchenieto po balgarski ezik*. Sofia: CIELA, 228 p.

Prof. Dr. Angel Petrov
University of Sofia
Sofia, Bulgaria
E-mail: angel1806@abv.bg